

Progresivním levičákům zuby nespravujeme, hlásala zubařka. Soud potvrdil, že jednala neeticky

ceska-justice.cz/2023/12/progresivnim-levicakum-zuby-nespravujeme-hlasala-zubarka-soud-potvrdil-ze-jednala-neeticky

6. prosince 2023

6.12.2023

Justice

Smí soukromý poskytovatel zdravotní péče veřejně vyjádřit, které pacienty preferuje, a to na základě jejich politických názorů? Podle České stomatologické komory (ČSK) je takové jednání neetické, a proto za něj uložila konkrétní zubní ordinaci důtku. A za ČSK se nyní postavil i Městský soud v Praze (MS). „Pokud poskytovatel svým sdělením vůči veřejnosti dává najevo, že on má zájem o poskytování zdravotnických služeb jen selektivním způsobem dle vlastního uvážení, snižuje tím po etické stránce lékařskou (zde zubařskou) stavovskou čest,“ konstatoval soud v odůvodnění rozhodnutí, kterým zamítl žalobu proti důtce.

Nejsme montovna úsměvů a pokud má mít naše práce smysl, musí se jednat o dlouhodobou spolupráci mezi zubařem a pacientem. A pro ideální spolupráci je nezbytné, aby si klient vybral poskytovatele a poskytovatel klienta, včetně světonázorové shody. S takovou filosofií přistupovala ke svým pacientům jedna pražská zubní ordinace.

Za tímto účelem na svých webových stránkách zveřejnila, pro jaké pacienty je a není. Negativně se vymezila jak vůči příznivcům „totalitních směrů“ či vyznavačům dezinformací, tak proti „mladé západní progresivní levici“:

„Aby výsledek dlouhodobé spolupráce byl ideální, je důležité, abyste si vybrali nás, a my si vybrali vás. Ne se všemi klienty dosáhneme skvělého výsledku. Pro koho jsme: Pro lidi, kteří ví, že odpovědnost leží i na jejich straně. Pro lidi, kteří ví, že musí spolupracovat a dodržovat léčebný plán. Pro lidi, kteří stejně jako my věří, jedině tvrdá poctivá dlouhodobá práce vede k bohatství společnosti. Pro lidi, kteří

chtějí pro svou rodinu to nejlepší. Pro lidi, kteří touží po krásném zdravém úsměvu, který jim vylepší sebe prezentaci, a kterým pomůžeme dosahovat úspěchu v profesním a sociálním životě. Pro koho nejsme: Pro příznivce všech totalitních směrů, ruského, čínského, muslimského. Pro vyznavače dezinformací, manipulace, lží, zavražďování a nesvobody. Pro mladou západní progresivní levici, která blazeovaná dlouhodobým žitím ve svobodě, nadbytku a pokroku (které jim nekonečně tvrdou prací vybojovali jejich rodiče a prarodiče), která nyní objevuje a prosazuje nepoznané a nezažité totalitní ideály a cenzuru a ostrakizaci lidí s jiným názorem vedoucí k destrukci individuálních svobod a svobody slova. Pro příznivce rasismu. Protože jen a pouze „All lives matter“.

Česká stomatologická komora na základě stížností vyhodnotila toto sdělení jako neetickou, klamavou reklamu, za kterou uložila poskytovateli důtku. Podle komory je totiž vysoce neetické, pokud zubní lékař, byť v rámci reklamní nadsázky, hodnotí své pacienty a jejich názory a veřejně vyhlašuje, že pro nositele těch či oněch názorů zde on sám „je“ a pro nositele jiných zde naopak „není“.

Podle komory totiž ono sdělení navozuje dojem, že poskytovatel si může vybírat své pacienty, což není pravda. Poskytovatel má uzavřenu smlouvu se zdravotní pojišťovnou a je to pacient, kdo má právo si zvolit poskytovatele zdravotních služeb, které odpovídají jeho zdravotním potřebám. Důvody, pro které může poskytovatel zvolený pacientem takového pacienta odmítnout, jsou pak taxativně vymezeny v zákonu o zdravotních službách.

Komora sice uznala, že poskytovatel péče tímto sdělením zjevně chtěl vyjádřit své politické postoje. Avšak na místo toho, aby vyjádřil hodnoty, které on sám vyznává, popsal názory či postoje pacientů, s nimiž je jeho světonázor v rozporu. A navrch uvedl, že pro tyto pacienty jeho služby nejsou.

Pacienti s „nesprávnými názory“

Podle komory se tak jedná o prostředek, jak odradit konkrétní pacienty s „nesprávnými názory“. Podle komory je eticky zcela nepřijatelné rozlišovat pacienty podle jejich názorů nebo podle toho, zda se z hlediska možného úspěchu léčby jeví poskytovateli z jakéhokoliv důvodu jako perspektivní či nikoliv.

Soudkyně Viera Horčicová Foto:
Eva Paseková

„Vůbec však nezáleží na tom, je-li tímto pacientem levicový aktivista, autoritářský politik, lhář či rasista. Tyto parametry nemají a nesmí mít vliv na to, jak zubní lékař přistupuje k pacientovi, a to včetně komunikace zubního lékaře směřující k pacientům. Konstatování, že pro autoritáře, lháře či rasisty zde zubní lékař není, nesměruje ke spolupráci či dokonce k budování důvěry mezi zubním lékařem a pacientem, ale právě naopak. Svoboda slova jistě není bezbřehá. Komunikuje-li zubní lékař vůči svým (potencionálním) pacientům, musí mít na paměti, že jeho komunikace musí být (kromě samozřejmého

požadavku na soulad s obecně závaznými právními předpisy) v souladu s předpisy České stomatologické komory a s etickými pravidly,“ uvedla komora ve vyjádření pro soud.

Proti důtce od komory se zubařka bránila žalobou, v níž tvrdila, že se ničeho neetického nedopustila a realizovala toliko své právo na svobodu projevu. A v žádném případě nešlo o to vyloučit některého z potenciálních pacientů z poskytování péče. Pokud by podle ní stavovské předpisy bránily i v rámci výkonu povolání vyjádřit názory podporující demokratická zřízení, a naopak odmítající totalitní režimy, pak by byl takový zákaz v rozporu se základními lidskými právy a ústavním pořádkem ČR.

V daném případě se podle ní jednalo pouze o vyjádření určitého názoru, zkušenosti a upozornění, že pro dlouhodobou spolupráci a dobré výsledky je nezbytná názorová shoda a vzájemná důvěra lékaře a pacienta a jejich vzájemná spolupráce. Nejedná se tedy o běžné a ze strany pacienta pasivní stomatologické zákroky. Tato prezentace tedy neměla v žádném případě navozovat dojem, že by kterýkoliv pacient v daném zařízení nebyl přijat k ošetření.

Senát MS v Praze v čele s předsedkyní Vierou Horčicovou její žalobu zamítl. I podle jeho názoru se totiž jednalo o klamavou reklamu, porušující etické normy zubařského stavu.

Samotné sdělení, v němž by poskytovatel zdravotní péče prezentoval svůj světový názor, přitom podle soudu nepochybně podléhá svobodě projevu podle Listiny základních práv a svobod a nemůže být omezováno.

Problém je, že v dané věci se jedná o poskytovatele zdravotní péče, který své názory aplikoval vylučujícím způsobem vůči potenciálním klientům-pacientům.

„Byť sice poskytovateľ zdravotní péče explicitně nikoho ze své zdravotní péče nevyjímá, prostřednictvím toho sdělení zcela zjevně avizuje, že sám selektivně některým potenciálním klientům nemá zájem péči poskytovat. Má se jednat o klienty, se kterými se neshodne nikoliv na průběhu poskytování zdravotní služby, ale se kterými se neshodne v osobních (politických, hodnotových) postojích,“ uvádí se v odůvodnění rozhodnutí.

Klamavé sdělení

Podle soudu jsou však lékaři povinni zdravotní služby poskytovat. Tomu odpovídá i zákonné oprávnění pacienta vybrat si poskytovatele lékařských služeb, a naopak omezení pro poskytovatele odmítnout péči o pacienta, který si jej zvolil, jen ze tří důvodů: kapacitní, velká vzdálenost, neuzavření smlouvy se zdravotní pojišťovnou pacienta.

„Jestliže tedy poskytovatel v uvedeném sdělení avizuje, že některým klientům pro jejich názorové postoje sám nemá zájem poskytovat zdravotní péči (tím spíše, uvedl-li poskytovatel v části „Naše filozofie“, že je důležité „aby výsledek dlouhodobé spolupráce byl ideální, je důležité, abyste si vybrali nás, a my si vybrali vás“), podle soudu jde skutečně o klamavé sdělení. Poskytovatel zdravotní služby totiž není ten, kdo si vybírá pacienta. Naopak, má obecnou povinnost poskytnout péči poté, pokud si jej pacient sám vybere. Vycházejí z obsahu sdělení navíc poskytovatel namísto toho, aby v první řadě respektoval volbu pacienta, který si jej vybral, a poskytl mu pak zdravotní služby na náležité odborné úrovni (srov. § 28 odst. 2 zákona o zdravotních službách), hodlal v první řadě hodnotit názory pacientů. Pokud by názory klientů odpovídaly těmto vyjmenovaným kritériím, avizoval, že neměl by zájem jim poskytnout zdravotní službu. Takové sdělení má pro potenciální klienty podle názoru soudu odrazující a eliminační účinek. Proto tedy pokud poskytovatel svým sdělením vůči veřejnosti dává najevo, že on má zájem o poskytování zdravotnických služeb jen

selektivním způsobem dle vlastního uvážení, snižuje tím po etické stránce lékařskou (zde zubařskou) stavovskou čest,“ odůvodnil své rozhodnutí soud.

Petr Dimun